

**PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O UREJANJU
STATUSA DRŽAVLJANOV DRUGIH DRŽAV NASLEDNIC NEKDANJE SFRJ V
REPUBLIKI SLOVENIJI (EVA 2009-1711-0040)**

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA IZDAJO ZAKONA

Zakon o tujcih (Ur. l. RS, št. 1/91-I, 44/97, 50/98-odl. US in 14/99-odl. US), ki je bil tudi eden od osamosvojitvenih zakonov Republike Slovenije in je začel veljati 25.6.1991, je med prehodnimi določbami v 2. odstavku 81. člena določal, da za državljane SFRJ, ki so državljani druge republike in v roku šestih mesecev od uveljavitve Zakona o državljanstvu Republike Slovenije ne zaprosijo za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije po 40. členu navedenega zakona ali jim je izdana negativna odločba, začnejo veljati določbe Zakona o tujcih dva meseca po preteku roka, v katerem bi lahko zaprosili za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije, oziroma od dokončnosti odločbe. Glede na navedeno zakonsko določbo, so za državljane drugih republik nekdanje SFRJ, ki niso zaprosili za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije po 40. členu Zakona o državljanstvu Republike Slovenije, določbe Zakona o tujcih začele veljati 26.2.1992. Z začetkom veljavnosti določb Zakona o tujcih pa bi si morali za nadaljnje prebivanje v Republiki Sloveniji urediti dovoljenje za prebivanje v skladu z Zakonom o tujcih.

Državljanji drugih republik nekdanje SFRJ, ki so imeli v Republiki Sloveniji prijavljeno stalno prebivališče, so bili z dnem, ko so za njih začele veljati določbe Zakona o tujcih, izbrisani iz registra stalnega prebivalstva.

Zakon o tujcih iz leta 1991 torej za državljane SFRJ, ki so bili v času osamosvojitve Republike Slovenije državljani drugih republik, pa v določenem roku niso zaprosili za državljanstvo Republike Slovenije ali jim je bila izdana negativna odločba, ni določal posebnih oziroma drugačnih pogojev za pridobitev dovoljenja za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji kot za ostale tujce. Zaradi navedenega je Ustavno sodišče Republike Slovenije v postopku za oceno ustavnosti z odločbo št. U-I-284/94 z dne 4.2.1999 odločilo, da je navedeni zakon v neskladju z Ustavo Republike Slovenije in zakonodajalcu naložilo, da je ugotovljeno neskladnost dolžan odpraviti v roku šestih mesecev od dneva objave odločbe Ustavnega sodišča v Uradnem listu Republike Slovenije.

Dne 30.7.1999 je bil v Uradnem listu Republike Slovenije, št. 61/99 objavljen Zakon o urejanju statusa državljanov drugih držav naslednic nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju ZUSDDD), ki je začel veljati 28.9.1999 in ki določa pogoje za pridobitev dovoljenja za stalno prebivanje za državljane drugih držav naslednic nekdanje SFRJ. Po navedenem zakonu lahko državljan druge države naslednice nekdanje SFRJ pridobi dovoljenje za stalno prebivanje pod pogojem, da je imel na dan 23.12.1990 na območju Republike Slovenije prijavljeno stalno prebivališče in od tega dne dalje v Republiki Sloveniji tudi dejansko živi oziroma da je na dan 25.6.1991 prebival v Republiki Sloveniji in od tega dne dalje v njej tudi dejansko, neprekinjeno živi. ZUSDDD je nadalje določal, da mora tujec prošnjo za izdajo dovoljenja vložiti v roku treh mesecev od uveljavitve zakona, to je do 28.12.1999, razen v primeru, če je zaprosil za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije po 40. členu Zakona o državljanstvu Republike Slovenije in mu je

bila izdana negativna odločba. V tem primeru lahko prošnjo vloži v roku treh mesecev od uveljavitve ZUSDDD oziroma v treh mesecih od dokončnosti odločbe, če postane odločba dokončna po uveljavitvi ZUSDDD. Dovoljenje za stalno prebivanje izdano po ZUSDDD učinkuje za naprej, to je od vročitve dovoljenja tujcu dalje, ravno tako kot tudi dovoljenje za stalno prebivanje izdano po Zakonu o tujcih.

Ustavno sodišče Republike Slovenije je z odločbo št. U-I-246/02-28 z dne 3.4.2003 odločilo o ustavnosti posameznih določb Zakona o urejanju statusa državljanov drugih držav naslednic nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji (Ur. l. RS, št. 61/99, 54/00-odločba US, 64/01) in v 8. točki izreka navedene odločbe odločilo: »Z dovoljenjem za stalno prebivanje, izdanim na podlagi ZUSDDD ali na podlagi Zakona o tujcih (Ur. l. RS, št. 1/91-I in 44/97) ali Zakona o tujcih (Ur. l. RS, št. 61/99), se ugotavlja stalno prebivanje državljanov drugih republik nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji od 26.2.1992 dalje, če so bili tega dne izbrisani iz registra stalnega prebivalstva. Ministrstvo za notranje zadeve jim mora po uradni dolžnosti izdati dopolnilne odločbe o ugotovitvi njihovega stalnega prebivanja v Republiki Sloveniji od 26.2.1992 dalje.«

Ustavno sodišče Republike Slovenije je z odločbo št. U-I-246/02-28 z dne 3.4.2003 med drugim odločilo, da se razveljavijo določbe ZUSDDD, ki določajo rok treh mesecev za vložitev prošnje za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje, ker je bil tromesečni rok po oceni sodišča prekratek. Glede na navedeno, je od odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije dalje ponovno odprt rok za vložitev prošnje za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje po ZUSDDD, na podlagi katerega lahko pridobijo dovoljenje za stalno prebivanje tisti državljani drugih držav naslednic nekdanje SFRJ, ki so imeli na dan 23.12.1990 na območju Republike Slovenije prijavljeno stalno prebivališče in od tega dne dalje v Republiki Sloveniji tudi dejansko živijo oziroma tisti, ki v Republiki Sloveniji dejansko, neprekinjeno živijo od njene osamosvojitve dne 25.6.1991 dalje, če do sedaj dovoljenja za stalno prebivanje še niso pridobili.

Ustavno sodišče je tudi odločilo, da je ZUSDDD v neskladju z ustavo, ker državljanom drugih republik nekdanje SFRJ, ki so bili 26.2.1992 izbrisani iz registra stalnega prebivalstva, od navedenega dne ne priznava stalnega prebivanja, ker ne ureja pridobitve dovoljenja za stalno prebivanje tistim državljanom drugih držav naslednic nekdanje SFRJ, ki jim je bil izrečen ukrep prisilne odstranitve in ker ni določil meril za ugotavljanje nedoločenega pravnega pojma dejanskega življenja. Zakonodajalcu je naložilo, da je dolžan navedene neskladnosti odpraviti v roku šestih mesecev od dneva objave odločbe v Uradnem listu Republike Slovenije. Odločba Ustavnega sodišča št. U-I-246/02-28 je bila objavljena v Uradnem listu RS št. 36/03 z dne 16.4.2003.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Ta predlog zakona pomeni nujen korak zrele države v smeri poprave krivic ter vrnitve človeškega dostojanstva tistim osebam, ki so bile ob osamosvojitvi Republike Slovenije državljani drugih republik nekdanje SFRJ in so imele v Republiki Sloveniji prijavljeno stalno prebivališče. Navedene osebe so bile z dnem, ko so za njih začele veljati določbe Zakona o tujcih, izbrisane iz registra stalnega prebivalstva, kot je to ugotovilo in opredelilo Ustavno sodišče Republike Slovenije v odločbi št. U-I-284/94 z dne 4.2.1999 in odločbi št. U-I-246/02 z dne 3.4.2003 (v nadaljevanju: izbris).¹ Neustavnost izbrisa oziroma zakonske ureditve položaja državljanov drugih republik nekdanje SFRJ, ki so

¹ Glejte odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije št. U-I-284/94 z dne 4.2.1999, 3., 10. in 14. točka obrazložitve in odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije št. U-I-246/02 z dne 3.4.2003, 1. točka izreka in 12., 13. in 19. točka obrazložitve.

pred osamosvojitvijo Republike Slovenije v Republiki Sloveniji imeli prijavljeno stalno prebivališče, niso pa zaprosili za državljanstvo Republike Slovenije ali pa jim je bila prošnja za sprejem v državljanstvo zavrnjena, je večkrat ugotovilo Ustavno sodišče Republike Slovenije, še posebej v zgoraj navedenih odločbah. Izbris in dosedanja zakonska ureditev položaja državljanov drugih republik nekdanje SFRJ, ki so pred osamosvojitvijo Republike Slovenije v Republiki Sloveniji imeli prijavljeno stalno prebivališče, sta bila v nasprotju tudi z mednarodnimi obveznostmi na področju človekovih pravic, kar so ugotovili Odbor Združenih narodov za človekove pravice, Odbor Združenih narodov za ekonomske in socialne pravice, Odbor Združenih narodov proti rasni diskriminaciji, Evropska komisija za boj proti rasizmu in nestrpnosti ter Komisar Sveta Evrope za človekove pravice. Izbris državljanov drugih republik nekdanje SFRJ iz registra stalnega prebivalstva po osamosvojitvi Republike Slovenije so večkrat – v mednarodni in domači javnosti – obsodile tudi nevladne organizacije za varstvo človekovih pravic.

Temeljni cilj predloga zakona je odprava v odločbi Ustavnega sodišča Republike Slovenije št. U-I-246/02-28 z dne 3.4.2003 ugotovljenih neskladnosti ZUSDDD z Ustavo Republike Slovenije. Predlog zakona pa odpravlja tudi določene pomanjkljivosti, ki so se pokazale v praksi ob izvajanju zakona.

Predlog zakona določa pogoje, pod katerimi lahko tujec, ki je bil na dan 25.6.1991 državljani druge republike nekdanje SFRJ in ki dovoljenja za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji še nima, ne glede na določbe Zakona o tujcih, pridobi dovoljenje za stalno prebivanje. Nadalje ureja, v katerih primerih prisilna odstranitev ne vpliva na pridobitev dovoljenja za stalno prebivanje oziroma ne prekine dejanskega življenja v Republiki Sloveniji, ki je s predlogom zakona določen kot pogoj za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje. S predlaganim zakonom je določeno, v katerih primerih se šteje, da so imeli državljani drugih republik nekdanje SFRJ, ki so bili izbrisani iz registra stalnega prebivalstva, ko so za njih začele veljati določbe Zakona o tujcih, dovoljenje za stalno prebivanje in prijavljeno stalno prebivališče tudi za nazaj, to je od prenehanja prijave stalnega prebivališča dalje. Nadalje določa merila za ugotavljanje izpolnjevanja pogoja dejanskega življenja v Republiki Sloveniji in katere odsotnosti iz Republike Slovenije pogoja dejanskega življenja ne prekinejo in na novo ureja izdajo dovoljenja za stalno prebivanje za otroke, ki so se rodili po 25.6.1991. S predlogom zakona je določen tudi nov rok za vložitev prošnje za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje in pristojnost za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje iz Ministrstva za notranje zadeve prenesena na upravne enote.

2.2 Načela

Pri pripravi predloga zakona je predlagatelj upošteval interes po taki ureditvi, ki bo sledila odločbi Ustavnega sodišča Republike Slovenije št. U-I-246/02-28 z dne 3.4.2003 in bo tako tudi skladna z Ustavo Republike Slovenije.

Pri pripravi predloga zakona je predlagatelj izhajal tudi iz dejstva, da je zakon namenjen popravni krivic osebam, ki so bile na dan 25.6.1991 državljani druge republike nekdanje SFRJ in so imele v Republiki Sloveniji prijavljeno stalno prebivališče, ki jim je z izbrisom z dnem, ko so za njih začele veljati določbe Zakona o tujcih, v registru stalnega prebivalstva prenehalo. Navedenim osebam, v kolikor v Republiki Sloveniji še nimajo dovoljenja za stalno prebivanje, predlog zakona tako omogoča pridobitev dovoljenja za stalno prebivanje ne glede na določbe Zakona o tujcih, kakor tudi določa primere, v katerih se šteje, da so te osebe v Republiki Sloveniji imele dovoljenje za stalno prebivanje in prijavljeno stalno prebivališče tudi za nazaj, to je od izbrisa iz registra stalnega prebivalstva dalje. Navedeno zahteva zgoraj navedena odločba Ustavnega sodišča Republike Slovenije. Predlog zakona zajema tudi osebe, ki so bile izbrisane iz

registra stalnega prebivalstva, pa so naknadno pridobile slovensko državljanstvo. Tem osebam zakon omogoča urediti status v Republiki Sloveniji za obdobje od izbrisa do pridobitve slovenskega državljanstva.

2.3 Poglavitne rešitve

Predlagani zakon določa, v katerih primerih se šteje, da so imeli državljani drugih republik nekdanje SFRJ, ki so bili izbrisani ko so za njih začele veljati določbe Zakona o tujcih, dovoljenje za stalno prebivanje in prijavljeno stalno prebivališče tudi za nazaj, to je od izbrisa prijave stalnega prebivališča dalje.

Predlog zakona v skladu z odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije nadalje ureja, v katerih primerih prisilna odstranitev ne vpliva na pridobitev dovoljenja za stalno prebivanje oziroma ne prekine pogoja dejanskega življenja v Republiki Sloveniji.

Določa pa tudi merila za ugotavljanje izpolnjevanja pogoja dejanskega življenja v Republiki Sloveniji in katere odsotnosti iz Republike Slovenije pogoja dejanskega življenja ne prekinejo.

Pri opredeljevanju pogoja dejanskega življenja se je predlagatelj odločil za relativno splošno definicijo pojma dejanskega življenja in s taksativno določenimi primeri odsotnosti iz države, ki pogoja dejanskega življenja ne prekinejo. Opredelitev dejanskega življenja tako izhaja iz osnovne definicije, po kateri je »Republika Slovenija središče življenjskih interesov«, kjer se uresničujejo bistvene osebne, družinske, ekonomske ali socialne potrebe posameznika. Takšna definicija omogoča, da pristojni organ pri ugotavljanju pogoja dejanskega življenja preverja, ali je tujec Republiko Slovenijo izbral kot tisto državo, na katero veže bistvene elemente svoje eksistence, kot so delo, družina itd. Zaradi specifičnih razmer, v katerih so se znašli državljani drugih republik nekdanje SFRJ, ki so bili izbrisani iz registra stalnega prebivalstva, ko so za njih začele veljati določbe Zakona o tujcih, predlog zakona v skladu z odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije in sodno prakso, ki se je oblikovala do sedaj, določa tudi okoliščine, ki na prekinitev dejanskega življenja nimajo vpliva. Po predlogu zakona je pogoj izpolnjen tudi, če je bila oseba poslana v tujino na delo, študij ali zdravljenje ali je bila zaposlena na ladji z matično luko v Republiki Sloveniji. Pri takšni odsotnosti se ohranja vez z matično državo, saj je pogoj, da jo je na delo, študij ali zdravljenje poslala pravna oseba iz Republike Slovenije oziroma v primeru mladoletne osebe njeni starši. Prav tako dejansko življenje po predlogu zakona ni prekinjeno, če je oseba zapustila Republiko Slovenijo, zaradi okoliščin, ki so bile posledica izbrisa iz registra stalnega prebivalstva Republike Slovenije, ko so zanjo začele veljati določbe Zakona o tujcih. Dejansko življenje tudi ni prekinjeno, če je oseba zapustila Republiko Slovenijo, ker ni mogla pridobiti dovoljenja za prebivanje v Republiki Sloveniji zaradi neizpolnjevanja pogojev in ji je bila prošnja za izdajo dovoljenja zavržena, zavržena ali je bil postopek ustavljen ali če se oseba ni mogla vrniti v Republiko Slovenijo zaradi vojnih razmer v drugih državah, naslednicah nekdanje SFRJ, ali iz drugih nezakriviljenih razlogov (zdravstveni, družinski ali drugi utemeljeni razlogi).

Pogoj dejanskega življenja je izpolnjen tudi, če je bila oseba prisilno odstranjena iz države ali pa ji je bil zavržen vstop v državo, razen v primerih, ko je bila prisilna odstranitev ali zavrnitev vstopa posledica izrečene stranske kazni izгона tujca iz države zaradi storjenega kaznivnega dejanja, ali pa v primeru, da ji je bil zavržen vstop zaradi razlogov javnega reda, nasilnih dejanj, razlogov javnega zdravja ali zaradi sprejetih mednarodnih obveznosti Republike Slovenije.

Predlog zakona na novo ureja izdajo dovoljenja za stalno prebivanje tudi za otroke, ki so se rodili v Republiki Sloveniji po 25.6.1991. Otrok, ki je bil rojen v Republiki Sloveniji po

25.6.1991, in katerega vsaj eden od staršev je bil izbrisan iz registra stalnega prebivalstva v Republiki Sloveniji, ko so zanj začele veljati določbe Zakona o tujcih, po otrokovem rojstvu pa je pridobil dovoljenje za stalno prebivanje ali je bil sprejet v slovensko državljanstvo, lahko pridobi dovoljenje za stalno prebivanje. V praksi se je neurejanje statusa v ZUSDDD tudi za otroka, sicer rojenega po 25.6.1991, pokazalo za pomanjkljivost, saj mora otrok za pridobitev dovoljenja za stalno prebivanje, za razliko od staršev, izpolnjevati vse pogoje, kot so določeni v Zakonu o tujcih, kar ni v skladu s Konvencijo o otrokovih pravicah (Ur. l. SFRJ – MP, št. 15/90 in Ur. l. RS – MP, št. 9/92) in načelom varstva koristi otrok.

Na novo predlog zakona ureja izdajo posebne odločbe tudi za državljane Republike Slovenije, ki so bili ob osamosvojitvi Republike Slovenije državljani drugih republik nekdanje SFRJ in so imeli v Republiki Sloveniji prijavljeno stalno prebivališče, katero jim je prenehalo, ko so za njih začele veljati določbe Zakona o tujcih, kasneje pa so bili sprejeti v državljanstvo Republike Slovenije, ne da bi jim bilo pred tem izdano dovoljenje za stalno prebivanje. V nasprotnem primeru so izbrisani, ki so postali slovenski državljani, v slabšem položaju od tistih, ki so pridobili dovoljenje za stalno prebivanje in katerim so bile dopolnilne odločbe izdane že na podlagi 8. točke odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije št. U-I-246/02-28 z dne 3.4.2003.

Po veljavnem ZUSDDD je pristojni organ za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje Ministrstvo za notranje zadeve, kar se je v praksi pokazalo za pomanjkljivost. Zato je s predlaganim zakonom pristojnost za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje prenesena na upravne enote, Ministrstvo za notranje zadeve pa bo pritožbeni organ. Predlagatelj se je za takšno rešitev odločil zaradi dejstva, da lahko upravne enote lažje in bolj ekonomično izvedejo postopek ugotavljanja osnovnega pogoja za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje, to je dejanskega življenja v Republiki Sloveniji.

S predlogom zakona je določen tudi nov rok za vložitev prošnje za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje, glede na to, da je Ustavno sodišče določbo ZUSDDD v delu, ki je določal rok za vložitev prošnje, razveljavilo, saj je bil po oceni Ustavnega sodišča trimesečni rok prekratek, in je zato rok za vložitev prošnje po ZUSDDD od odločbe Ustavnega sodišča dalje ponovno odprt.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona ne bo imel finančnih posledic za državni proračun in druga javna finančna sredstva.

4. PRILAGOJENOST PRAVU EU

Predlog zakona ureja problematiko, ki s pravnim redom Evropske unije ni urejena.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOST PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Primerjalnega pregleda glede na specifično problematiko področja, ki se s predlogom zakona ureja, ni mogoče oblikovati. V državah članicah Evropske unije namreč ni podobnih ureditev.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o urejanju statusa državljanov drugih držav naslednic nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 61/99, 54/00-odločba Ustavnega sodišča, 64/01 in 36/03-odločba Ustavnega sodišča) se 1. člen spremeni tako, da se glasi:

»1. člen

Tujcu, ki je bil na dan 25.6.1991 državljan druge republike nekdanje SFRJ (v nadaljnjem besedilu: tujec) in je imel 23.12.1990 v Republiki Sloveniji prijavljeno stalno prebivališče ter od tega dne dalje v Republiki Sloveniji tudi dejansko živi, oziroma tujcu, ki je na dan 25.6.1991 prebival v Republiki Sloveniji in od tega dne dalje v njej tudi dejansko neprekinjeno živi, se ne glede na določila Zakona o tujcih (Uradni list RS, št. 1/91-I, 44/97, 50/98-odločba US in 14/99-odločba US) in Zakona o tujcih (Uradni list RS, št. 71/08 – uradno prečiščeno besedilo in 41/09) na prošnjo izda dovoljenje za stalno prebivanje, če izpolnjuje pogoje, določene v tem zakonu.

Kadar je po tem zakonu ali po Zakonu o tujcih (Uradni list RS, št. 71/08 – uradno prečiščeno besedilo in 41/09) dovoljenje za stalno prebivanje izdano tujcu, kateremu je dne 26.2.1992 oziroma, ko so zanj začele veljati določbe Zakona o tujcih (Uradni list RS, št. 1/91-I, 44/97, 50/98-odločba US in 14/99-odločba US), v Republiki Sloveniji v registru stalnega prebivalstva prenehala prijava stalnega prebivališča (v nadaljnjem besedilu: izbris), se šteje, da je imel v Republiki Sloveniji dovoljenje za stalno prebivanje in prijavljeno stalno prebivališče, na naslovu, na katerem je bil prijavljen ob izbrisu, tudi v času od izbrisa do pridobitve dovoljenja za stalno prebivanje, o čemer se tujcu hkrati z dovoljenjem za stalno prebivanje po uradni dolžnosti izda posebna odločba.«

2. člen

Za 1. členom se dodajo novi 1.a, 1.b, 1.c, 1.d in 1.e člen, ki se glasijo:

»1.a člen

Osebi, ki je bila rojena po 25.6.1991 (v nadaljnjem besedilu: otrok) v Republiki Sloveniji in katere vsaj eden od staršev je bil izbrisan, po otrokovem rojstvu pa je pridobil dovoljenje za stalno prebivanje ali je bil sprejet v slovensko državljanstvo, se na prošnjo izda dovoljenje za stalno prebivanje.

Kadar je po tem zakonu dovoljenje za stalno prebivanje izdano otroku, se šteje, da je imel v Republiki Sloveniji dovoljenje za stalno prebivanje in prijavljeno stalno prebivališče na istem naslovu kot starš, ki je bil izbrisan, tudi v času od rojstva do pridobitve dovoljenja za stalno prebivanje, o čemer se otroku hkrati z dovoljenjem za stalno prebivanje po uradni dolžnosti izda posebna odločba.

Za otroka, ki je bil rojen v Republiki Sloveniji in ki je že pridobil dovoljenje za stalno prebivanje ali je bil sprejet v slovensko državljanstvo in katerega vsaj eden od staršev je bil izbrisan, po otrokovem rojstvu pa je pridobil dovoljenje za stalno prebivanje ali je bil sprejet v slovensko državljanstvo, se šteje, da je imel v Republiki Sloveniji dovoljenje za stalno prebivanje in prijavljeno stalno prebivališče, na istem naslovu kot starš, ki je bil izbrisan, v času od rojstva do pridobitve dovoljenja za stalno prebivanje oziroma do sprejema v slovensko državljanstvo, o čemer se mu na prošnjo izda posebna odločba.

1.b člen

Za državljanu Republike Slovenije, ki je bil izbrisan, kasneje pa je bil sprejet v slovensko državljanstvo, ne da bi mu bilo pred tem izdano dovoljenje za stalno prebivanje, se šteje, da je imel v Republiki Sloveniji dovoljenje za stalno prebivanje in prijavljeno stalno prebivališče, na naslovu, na katerem mu je prenehala prijava stalnega prebivališča, v času od izbrisa do pridobitve slovenskega državljanstva, o čemer se mu na prošnjo izda posebna odločba.

1.c člen

Za osebo, kateri je Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije leta 2004 na podlagi 8. točke odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije, št. U-I-246/02-28 z dne 3.4.2003 (Uradni list RS, št. 36/03) izdalo dopolnilno odločbo o ugotovitvi stalnega prebivanja, se šteje, da je imela v Republiki Sloveniji dovoljenje za stalno prebivanje in prijavljeno stalno prebivališče, na naslovu, na katerem ji je prenehala prijava stalnega prebivališča, tudi v obdobju, za katerega je bilo v odločbi ugotovljeno, da ima v Republiki Sloveniji stalno prebivanje.

1.d člen

Dejansko življenje v Republiki Sloveniji po tem zakonu pomeni, da ima posameznik v Republiki Sloveniji središče življenjskih interesov, ki se presoja na podlagi njegovih osebnih, družinskih, ekonomskih, socialnih ali drugih vezi, ki kažejo, da med posameznikom in Republiko Slovenijo obstajajo dejanske in trajne povezave. Upravičena odsotnost iz Republike Slovenije zaradi razlogov, opredeljenih v tem zakonu, ne pomeni prekinitve dejanskega življenja v Republiki Sloveniji.

Pogoj dejanskega življenja v Republiki Sloveniji je izpolnjen, če je oseba zapustila Republiko Slovenijo in odsotnost v neprekinjenem trajanju ni trajala dlje kot leto dni, ne glede na razlog odsotnosti.

Če je odsotnost trajala več kot leto dni je pogoj dejanskega življenja izpolnjen tudi:

- če je oseba zapustila Republiko Slovenijo, zaradi posledic izbrisa;
- če je oseba zapustila Republiko Slovenijo, ker jo je poslala na delo, študij ali na zdravljenje pravna oseba iz Republike Slovenije ali v primeru mladoletne osebe njeni starši oziroma zakoniti skrbniki, ali če je bila zaposlena na ladji z matično luko v Republiki Sloveniji, za čas napotitve na delo, študij ali zdravljenje oziroma za čas zaposlitve na ladji;
- če je oseba zapustila Republiko Slovenijo, ker ni mogla pridobiti dovoljenja za prebivanje v Republiki Sloveniji zaradi neizpolnjevanja pogojev in ji je bila prošnja za izdajo dovoljenja zavrtnjena, zavržena ali je bil postopek ustavljen;
- če se oseba ni mogla vrniti v Republiko Slovenijo zaradi vojnih razmer v drugih državah, naslednicah nekdanje SFRJ ali iz zdravstvenih, družinskih ali drugih utemeljenih razlogov.
- če je bila oseba prisilno odstranjena iz Republike Slovenije na podlagi 28. člena Zakona o tujcih (Uradni list RS, št. 1/91-I, 44/97, 50/98-odločba US in 14/99-odločba US) ali 50. člena Zakona o tujcih (Uradni list RS, št. 71/08-uradno prečiščeno besedilo in 41/09), razen če je bila prisilno odstranjena zaradi izrečene stranske kazni izгона tujca iz države, zaradi storjenega kaznivega dejanja;
- če je bil osebi zavrtnjen vstop v Republiko Slovenijo, razen v primeru, če ji je bil vstop zavrtnjen zaradi izrečene stranske kazni izгона tujca iz države, zaradi storjenega kaznivega dejanja, ali zaradi razlogov iz prve, druge, pete ali sedme

alineje 10. člena Zakona o tujcih (Uradni list RS, št. 1/91-I, 44/97, 50/98-odločba US in 14/99-odločba US), iz razlogov iz prve, druge ali šeste alineje prvega odstavka 9. člena Zakona o tujcih (Uradni list RS, št. 61/99, 87/02 in 93/05) ali iz razlogov iz točke d ali e prvega odstavka 5. člena Uredbe (ES) št. 562/2006 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2006 o Zakoniku Skupnosti o pravilih, ki urejajo gibanje oseb prek meja (UL L št. 105, 13.4.2006).

Če je odsotnost, zaradi razlogov iz prejšnjega odstavka, razen iz druge alineje, trajala več kot pet let, se šteje, da je bil pogoj dejanskega življenja izpolnjen za obdobje petih let, v nadaljnjem obdobju pa samo če ravnanja in aktivnosti osebe kažejo na to, da se je v času odsotnosti poskušala vrniti v Republiko Slovenijo in nadaljevati z dejanskim življenjem v Republikli Sloveniji.

Po tem zakonu ugotovljeno dejansko življenje osebe v Republikli Sloveniji, izdano dovoljenje za stalno prebivanje ali izdana posebna odločba glede dovoljenja za stalno prebivanje in prijavljenega stalnega prebivališča za nazaj ali na podlagi 8. točke odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije, št. U-I-246/02-28 z dne 3.4.2003 (Uradni list RS, št. 36/03) izdana dopolnilna odločba, ne pomenijo izpolnjenega pogoja dejanskega življenja v Republikli Sloveniji v postopkih, ki se vodijo po zakonu, ki ureja področje državljanstva.

1.e člen

Tujec, kateremu je dovoljenje za stalno prebivanje izdano po tem zakonu in ki v času izdaje dovoljenja zaradi upravičene odsotnosti dejansko ne živi v Republikli Sloveniji, ali otrok, ki v času izdaje dovoljenja za stalno prebivanje ne živi v Republikli Sloveniji, se mora v roku enega leta od vročitve dovoljenja preseliti v Republiko Slovenijo in nadaljevati z dejanskim življenjem v Republikli Sloveniji. V nasprotnem primeru mu organ, ki je dovoljenje izdal, dovoljenje razveljavi.

Iz zdravstvenih, družinskih ali drugih utemeljenih razlogov se na prošnjo tujca oziroma otroka ta rok lahko podaljša.«

3. člen

Prvi in drugi odstavek 2. člena se črtata.

Dosedanji tretji odstavek, ki postane prvi odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»Za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje po tem zakonu, odločbe iz drugega odstavka 1. člena, odločbe iz drugega in tretjega odstavka 1.a člena in odločbe iz 1.b člena je pristojna upravna enota, na območju katere tujec, otrok ali državljan Republike Slovenije prebiva oziroma namerava prebivati.«

Dosedanji četrti odstavek postane drugi odstavek.

4. člen

V prvem in drugem odstavku 3. člena, 4., 5. in 6. členu se beseda »ministrstvo« nadomesti z besedama »upravna enota« v ustreznih sklonih.

5. člen

V prvem odstavku 7. člena se beseda »ministrstvo« nadomesti z besedama »upravna enota«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Upravna enota podatke iz evidenc posreduje ministrstvu, pristojnemu za notranje zadeve, ki upravlja centralno evidenco. Upravna enota izvaja dolžnost posredovanja podatkov tako, da vodi podatke na računalniku ministrstva.«

6. člen

Za 7. členom se doda nov 7.a člen, ki se glasi:

»7.a člen

Za dokumente in dejanja v postopku izdaje odločb po tem zakonu se ne plača takse.«

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

7. člen

Prošnja za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje tujcu po prvem odstavku 1. člena zakona se vloži v roku treh let od uveljavitve tega zakona. Tujec, kateremu je bila prošnja za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije po 40. členu Zakona o državljanstvu Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/2007 - uradno prečiščeno besedilo) zavrnjena, zavržena ali je bil postopek ustavljen, lahko vloži prošnjo za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje po prvem odstavku 1. člena zakona v roku treh let od uveljavitve tega zakona oziroma od dokončnosti odločbe ali sklepa, če postane odločba ali sklep dokončen po uveljavitvi tega zakona.

Prošnja za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje otroku po prvem odstavku 1.a člena zakona in za izdajo odločbe otroku po tretjem odstavku 1.a člena zakona se lahko vloži v roku treh let od uveljavitve tega zakona oziroma do otrokovega 21. leta starosti, če je ta rok daljši.

Državljan lahko prošnjo za izdajo odločbe po 1.b členu zakona vloži v roku treh let od uveljavitve tega zakona oziroma v roku treh let od sprejema v slovensko državljanstvo, če je bil v slovensko državljanstvo sprejet po uveljavitvi tega zakona.

8. člen

Postopki, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona se nadaljujejo po tem zakonu.

Za nadaljevanje postopkov so pristojne upravne enote.

9. člen

Ta zakon začne veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

Določba, je v delu, ki določa kdo je upravičenec do pridobitve dovoljenja za stalno prebivanje, delno spremenjena. Po veljavnem zakonu je upravičenec državljan druge države naslednice nekdanje SFRJ, kar pomeni, da bi moral v času odločanja o prošnji imeti državljanstvo ene od drugih držav naslednic nekdanje SFRJ, kar pa se je v praksi pokazalo za pomanjkljivost. Po predlogu zakona je zato upravičenec tujec, ki je bil na dan 25.6.1991 državljan druge republike nekdanje SFRJ. Razlog za navedeno spremembo je v tem, da so primeri, ko so tujci, ki so bili v času osamosvojitve Republike Slovenije sicer državljani ene od drugih republik nekdanje SFRJ, kasneje pridobili drugo državljanstvo (pomeni, da nimajo državljanstva ene od drugih držav naslednic nekdanje SFRJ) in zato dovoljenja ne bi mogli pridobiti. V praksi pa so tudi primeri, ko tujci, ki so bili ob osamosvojitvi Republike Slovenije državljani druge republike nekdanje SFRJ, v postopku izdaje dovoljenja za stalno prebivanje po ZUSDDD in sicer v času odločanja o prošnji ne morejo dokazati državljanstva ene od drugih držav naslednic nekdanje SFRJ. V kolikor upravičenci v postopku dokažejo, da so bili na dan 25.6.1991 državljani SFRJ, nimajo pa dokazil o republiškem državljanstvu, to je državljanstvu druge republike nekdanje SFRJ, se glede na ureditev državljanstva v nekdanji SFRJ avtomatično šteje, da so bili upravičenci tudi državljani druge republike nekdanje SFRJ.

V skladu z odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-246/02-28 z dne 3.4.2003 je na novo urejeno, da se v primeru, ko je dovoljenje za stalno prebivanje po ZUSDDD, kakor tudi po Zakonu o tujcih, izdano tujcu, ki je bil izbrisan iz registra stalnega prebivalstva, ko so zanj začele veljati določbe Zakona o tujcih, šteje, da je imel v Republiki Sloveniji dovoljenje za stalno prebivanje tudi v času od prenehanja prijave stalnega prebivališča do pridobitve dovoljenja za stalno prebivanje. O tem se tujcu, hkrati z dovoljenjem za stalno prebivanje, ki se izda v obliki nalepke ali kartončka, izda tudi posebna odločba. Poleg dovoljenja za stalno prebivanje se šteje, da je imel tujec v navedenem obdobju v Republiki Sloveniji prijavljeno tudi stalno prebivališče na naslovu, na katerem je imel prijavljeno stalno prebivališče ob izbrisu.

Posebna odločba po tem zakonu se izda v klasični (papirnati) obliki in ne v obliki, ki jo za dovoljenje za prebivanje določa Zakon o tujcih. V skladu z Zakonom o tujcih se namreč tujcu dovoljenje za prebivanje praviloma ne izda v obliki klasične upravne odločbe, temveč se na razviden način vnese v tujčevo potno listino kot nalepka. S posebno odločbo, to je odločbo o dovoljenju za stalno prebivanje in prijavi stalnega prebivališča, se upravičencu prizna oziroma se šteje, da je imel v Republiki Sloveniji dovoljenje za stalno prebivanje in prijavljeno stalno prebivališče tudi v času od izbrisa oziroma od rojstva dalje, če gre za otroka, pa vse do pridobitve dovoljenja za stalno prebivanje oziroma do sprejema v slovensko državljanstvo.

K 2. členu:

Predlog zakona v novem 1.a členu na novo ureja izdajo dovoljenja za stalno prebivanje tudi za otroke, ki so se rodili po 25.6.1991.

Predlog zakona v tem delu izhaja iz načel in določb družinske zakonodaje, ki določajo posebno varstvo družine in poudarjajo načelo koristi otrok. Tako Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (ZZZDR-UPB1, Ur. l. RS št. 69/04; v nadaljevanju ZZZDR) v 2. členu določa, da družina zaradi koristi otrok uživa posebno varstvo. Prvi odstavek 4. člena ZZZDR določa, da imajo starši pravico in dolžnost, da zagotavljajo uspešen telesni in duševni razvoj otrok. 5.a člen tega zakona tudi določa, da morajo starši ter državni

organi v vseh dejavnostih in postopkih v zvezi z otrokom skrbeti za otrokovo korist. V skladu s 6. členom pa država zagotavlja varstvo mladoletnim otrokom vedno, ko je ogrožen njihov zdrav razvoj in kadar to zahtevajo druge koristi otrok. Družinska zakonodaja torej izhaja z vidika posebnega varstva družine in otrok v naši družbi ter poudarja tesno življenjsko povezanost med starši in otroki.

Otrok, ki je bil rojen v Republiki Sloveniji po 25.6.1991, in katerega vsaj eden od staršev je bil izbrisan iz registra stalnega prebivalstva v Republiki Sloveniji, ko so zanj začele veljati določbe Zakona o tujcih, po otrokovem rojstvu pa je pridobil dovoljenje za stalno prebivanje ali je bil sprejet v slovensko državljanstvo, lahko pridobi dovoljenje za stalno prebivanje. V praksi se je neurejanje statusa v ZUSDDD tudi za otroka, sicer rojenega po 25.6.1991, pokazalo za pomanjkljivost, saj mora otrok za pridobitev dovoljenja za stalno prebivanje, za razliko od staršev, izpolnjevati vse pogoje, kot so določeni v Zakonu o tujcih.

Hkrati z dovoljenjem za stalno prebivanje se otroku izda tudi posebna odločba glede dovoljenja za stalno prebivanje in prijavljenega stalnega prebivališča za čas od rojstva do pridobitve dovoljenja za stalno prebivanje.

Za tistega otroka, ki je že pridobil dovoljenje za stalno prebivanje ali je že bil sprejet v slovensko državljanstvo in katerega vsaj eden od staršev je bil izbrisan, ko so zanj začele veljati določbe Zakona o tujcih, po otrokovem rojstvu pa je pridobil dovoljenje za stalno prebivanje ali je bil sprejet v slovensko državljanstvo, predlog zakona na novo ureja izdajo posebne odločbe o dovoljenju za stalno prebivanje in prijavi stalnega prebivališča za čas od rojstva do pridobitve dovoljenja za stalno prebivanje oziroma do sprejema v slovensko državljanstvo. Ta postopek se začne na izrecno prošnjo otroka.

V novem 1.b členu je na novo urejena izdaja posebne odločbe tudi za državljane Republike Slovenije, ki so bili ob osamosvojitvi Republike Slovenije državljani drugih republik nekdanje SFRJ in so imeli v Republiki Sloveniji prijavljeno stalno prebivališče, pa so bili izbrisani, ko so za njih začele veljati določbe Zakona o tujcih, kasneje pa so bili sprejeti v državljanstvo Republike Slovenije, ne da bi jim bilo pred tem izdano dovoljenje za stalno prebivanje. V nasprotnem so izbrisani, ki so postali slovenski državljani, v slabšem položaju od tistih, ki so pridobili dovoljenje za stalno prebivanje in katerim so bile dopolnilne odločbe izdane že na podlagi 8. točke odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije št. U-I-246/02-28 z dne 3.4.2003. Postopek se začne na izrecno prošnjo upravičenca.

V novem 1.c členu je na novo tudi določeno, da se za osebe (tujce ali že državljane Republike Slovenije), katerim je Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije že leta 2004 izdalo dopolnilne odločbe neposredno na podlagi 8. točke odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije št. U-I-246/02-28 z dne 3.4.2003 o ugotovitvi stalnega prebivanja, šteje, da so imeli v Republiki Sloveniji dovoljenje za stalno prebivanje in prijavljeno stalno prebivališče v obdobju, za katerega je bilo v odločbi ugotovljeno, da imajo v Republiki Sloveniji stalno prebivanje. Z navedenim se osebe, katerim so bile dopolnilne odločbe izdane v letu 2004 in v katerih je bilo ugotovljeno, da so imele v določenem obdobju v Republiki Sloveniji stalno prebivanje (in ne dovoljenja za stalno prebivanje) z zakonom izenačijo z osebami, katerim so bile dopolnilne odločbe na podlagi 8. točke odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije št. U-I-246/02-28 z dne 3.4.2003 izdane v letu 2009 in v katerih je navedeno, da se šteje, da so imele v določenem obdobju dovoljenje za stalno prebivanje in prijavljeno stalno prebivališče.

V skladu z odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-246/02-28 z dne 3.4.2003 so v novem 1.d členu določena merila za ugotavljanje izpolnjevanja pogoja dejanskega življenja v Republiki Sloveniji in katere odsotnosti iz Republike Slovenije pogoja dejanskega

življenja ne prekinejo. Pri tem je potrebno poudariti, da ugotovitev pogoja dejanskega življenja ne posega na področje zakona, ki ureja državljanstvo.

Pri opredeljevanju pogoja dejanskega življenja se je predlagatelj odločil za relativno splošno definicijo pojma dejanskega življenja, kot tudi za taksativno določene primere odsotnosti iz države, ki pogoja dejanskega življenja ne prekinejo. Opredelitev dejanskega življenja tako izhaja iz osnovne definicije, po kateri je »Republika Slovenija središče življenjskih interesov«, kjer se uresničujejo bistvene osebne, družinske, ekonomske ali socialne potrebe posameznika. Takšna definicija omogoča, da pristojni organ pri ugotavljanju pogoja dejanskega življenja preverja, ali je tujec Republiko Slovenijo izbral kot tisto državo, na katero veže bistvene elemente svojega obstoja, kot so delo, družina itd. Zaradi specifičnih razmer, v katerih so se znašli državljani drugih držav naslednic nekdanje SFRJ, ki so bili izbrisani iz registra stalnega prebivalstva v Republiko Slovenijo, ko so za njih začele veljati določbe Zakona o tujcih, predlog zakona v skladu z odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije in sodno prakso, ki se je oblikovala do sedaj, določa tudi okoliščine, ki na prekinitev dejanskega življenja nimajo vpliva. Po predlogu zakona je pogoj izpolnjen tudi, če je bila oseba poslana v tujino na delo, študij ali zdravljenje ali je bila zaposlena na ladji z matično luko v Republiko Slovenijo, v primeru mladoletne osebe pa, da so jo poslali njeni starši ali zakoniti zastopniki. Pri takšni odsotnosti se namreč ohranja vez z matično državo. Prav tako dejansko življenje po predlogu zakona ni prekinjeno, če je oseba zapustila Republiko Slovenijo, zaradi okoliščin, ki so bile posledica izbrisa iz registra stalnega prebivalstva, ko so zanjo začele veljati določbe Zakona o tujcih. Dejansko življenje tudi ni prekinjeno, če je oseba zapustila Republiko Slovenijo, ker ni mogla pridobiti dovoljenja za prebivanje v Republiko Slovenijo zaradi neizpolnjevanja pogojev in ji je bila prošnja za izdajo dovoljenja zavržena, zavržena ali je bil postopek ustavljen ali če se oseba ni mogla vrniti v Republiko Slovenijo zaradi vojnih razmer v drugih državah, naslednicah nekdanje SFRJ oziroma zaradi drugih nezakriviljenih in utemeljenih razlogov.

Pogoj dejanskega življenja je izpolnjen tudi, če je bila oseba prisilno odstranjena iz države ali pa ji je bil zavržen vstop v državo, razen v primerih, ko je bila prisilna odstranitev ali zavrnitev vstopa posledica izrečene stranske kazni izgona tujca iz države zaradi storjenega kaznivega dejanja ali v primeru, da ji je bil zavržen vstop zaradi razlogov javnega reda, nasilnih dejanj.

V skladu z odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-246/02-28 z dne 3.4.2003 je pogoj dejanskega življenja izpolnjen tudi v primeru, če je oseba zapustila Republiko Slovenijo in bivala drugje, ne glede na razlog odsotnosti, če ta odsotnost ni bila daljša od enega leta.

Če je odsotnost iz Republike Slovenije zaradi taksativno naštetih razlogov iz tretjega odstavka 1.d čena (ki po predlaganem zakonu pogoja dejanskega življenja ne prekinejo), trajala več kot pet let, se šteje, da je bil pogoj dejanskega življenja izpolnjen za obdobje petih let, v nadaljnjem obdobju pa samo, če se je oseba poskušala vrniti v Republiko Slovenijo in nadaljevati z dejanskim življenjem v Republiko Slovenijo. Po mnenju predlagatelja je v primeru daljše odsotnosti – to je odsotnosti daljše od petih let, ki je bila sicer posledica enega od razlogov, ki dejanskega življenja ne prekinejo – treba ugotavljati tudi ali se je oseba v času odsotnosti poskušala vrniti v Republiko Slovenijo, na kar kažejo njena ravnanja in aktivnosti, predvsem npr. po prenehanju razloga, zaradi katerega je zapustila Republiko Slovenijo.

V novem 1.e členu je določeno, da se mora tujec, kateremu bo dovoljenje za stalno prebivanje izdano po predlaganem zakonu in ki v času izdaje dovoljenja zaradi upravičene odsotnosti dejansko ne živi v Republiko Slovenijo, kakor tudi otrok, ki v času izdaje dovoljenja za stalno prebivanje ne živi v Republiko Slovenijo, v določenem roku od

vročitve dovoljenja preseliti v Republiko Slovenijo in nadaljevati z dejanskim življenjem v Republici Sloveniji. Po predlagateljevem mnenju je za osebo, ki je sicer v tujini, prosi pa za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje v Republici Sloveniji, eno leto primeren rok, v katerem se mora preseliti v državo, v kateri želi prebivati na podlagi dovoljenja za stalno prebivanje, za kar je tudi sama vložila prošnjo. Če tega ne stori, mu organ, ki je dovoljenje izdal, dovoljenje razveljavi. Zakon omogoča, da se iz zdravstvenih, družinskih ali drugih utemeljenih razlogov ta rok na prošnjo upravičenca lahko podaljša.

K 3. členu:

Po veljavnem ZUSDDD je pristojni organ za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje Ministrstvo za notranje zadeve, kar se je v praksi pokazalo za pomanjkljivost. Zato je s predlaganim zakonom pristojnost za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje prenesena na upravne enote, Ministrstvo za notranje zadeve pa bo pritožbeni organ. Predlagatelj se je za takšno rešitev odločil zaradi dejstva, da lahko upravne enote lažje in bolj ekonomično izvedejo postopek ugotavljanja osnovnega pogoja za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje, to je dejanskega življenja v Republici Sloveniji. Izbira upravnih enot kot pristojnega organa pa omogoča tudi ustrežnejšo razporeditev dela na več organov in s tem omogoča tudi hitrejše reševanje prošenj.

K 4. členu:

Zaradi prenosa pristojnosti za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje iz Ministrstva za notranje zadeve na upravne enote, je v vseh določbah, kjer je navedeno ministrstvo, le to nadomeščeno z upravno enoto.

K 5. členu:

V določbi, ki ureja vodenje evidenc, je zaradi prenosa pristojnosti, na novo določeno, da evidence vodijo upravne enote in ne več Ministrstvo za notranje zadeve in da upravne enote podatke iz evidenc posreduje Ministrstvu za notranje zadeve, ki upravlja centralno evidenco.

K 6. členu:

Zakon izrecno določa, da za dokumente in dejanja v postopku izdaje odločb po tem zakonu ni takse.

K 7. členu:

S predlogom zakona je določen tudi nov rok za vložitev prošnje za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje, glede na to, da je Ustavno sodišče določbo veljavnega zakona v delu, ki je določal rok za vložitev prošnje, razveljavilo, saj je bil po oceni Ustavnega sodišča trimesečni rok prekratek, in je zato rok za vložitev prošnje po ZUSDDD od odločbe Ustavnega sodišča dalje ponovno odprt.

Po predlogu zakona lahko tujec, ki dovoljenja za stalno prebivanje še nima, prošnjo za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje vложи v roku treh let od uveljavitve predlaganega zakona. Po predlagateljevem mnenju je navedeni rok primeren in dovolj dolg.

V primeru izdaje dovoljenja za stalno prebivanje in posebne odločbe otroku pa se lahko prošnja vложи v roku treh let od uveljavitve predlaganega zakona oziroma do otrokovega 21. leta starosti, kadar je ta rok daljši. Z navedenim je želel predlagatelj otroku omogočiti, da lahko prošnjo vложи tudi sam v roku treh let od polnoletnosti, v primeru, da tega pred

tem niso storili njegovi zakoniti zastopniki. V praksi so namreč primeri, ko starši oziroma zakoniti zastopniki za otroka ne zaprosijo za izdajo dovoljenja.

Državljan Republike Slovenije lahko prošnjo za izdajo posebne odločbe vloži v roku treh let od uveljavitve predlaganega zakona oziroma v roku treh let od sprejema v slovensko državljanstvo, če je bil v slovensko državljanstvo sprejet po uveljavitvi predlaganega zakona.

K 8. členu:

Po predlogu zakona se že začeti, vendar nedokončani postopki nadaljujejo po določbah predlaganega zakona, saj med drugim določa merila za izpolnjevanje osnovnega pogoja dejanskega življenja, kar je ena od osnovnih pomanjkljivosti veljavnega zakona, kar je ugotovilo že Ustavno sodišče Republike Slovenije v odločbi št. U-I-246/02-28 z dne 3.4.2003. Prav tako je v skladu z odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-246/02-28 z dne 3.4.2003 na novo urejeno, da se v primeru, ko je dovoljenje za stalno prebivanje po ZUSDDD, kakor tudi po Zakonu o tujcih, izdano tujcu, kateremu je v Republiki Sloveniji prenehala prijava stalnega prebivališča, ko so zanj začele veljati določbe Zakona o tujcih, šteje, da je imel v Republiki Sloveniji dovoljenje za stalno prebivanje tudi v času od prenehanja prijave stalnega prebivališča do pridobitve dovoljenja za stalno prebivanje.

Za nadaljevanje in dokončanje postopkov pa so pristojne upravne enote, saj lahko lažje in ekonomičneje izpeljejo postopek ugotavljanja dejanskega življenja v državi.

K 9. členu:

Določeno je, da začne zakon veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

1. člen

Državljanu druge države naslednice nekdanje SFRJ (v nadaljnjem besedilu: tujec), ki je na dan 23. decembra 1990 imel na območju Republike Slovenije prijavljeno stalno prebivališče in od tega dne dalje v Republiki Sloveniji tudi dejansko živi, oziroma tujcu, ki je na dan 25. junija 1991 prebival v Republiki Sloveniji in od tega dne dalje v njej tudi dejansko neprekinjeno živi, se, ne glede na določila zakona o tujcih (Uradni list RS, št. 1/91-I, 44/97, 50/98 – odločba US in 14/99 – odločba US) izda dovoljenje za stalno prebivanje, če izpolnjuje pogoje, določene v tem zakonu.

2. člen

Prošnja za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje se vloži v roku treh mesecev po uveljavitvi tega zakona pri upravni enoti, na območju katere tujec prebiva.

Tujec, ki je vložil vlogo za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije po 40. členu zakona o državljanstvu Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 1/91-I, 30/91, 38/92, odločba US, 61/92 in 13/94), pa mu je bila izdana negativna odločba, lahko vloži prošnjo iz prejšnjega odstavka v roku treh mesecev po uveljavitvi tega zakona oziroma od dokončnosti odločbe, če postane odločba dokončna po uveljavitvi tega zakona.

O prošnjah iz prejšnjih odstavkov tega člena odloča ministrstvo, pristojno za notranje zadeve (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo).

Prošnja za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje se vloži na obrazcu, ki ga predpiše minister, pristojen za notranje zadeve.

3. člen

Ministrstvo lahko zavrne izdajo dovoljenja za stalno prebivanje, če je bil tujec s pravnomočno sodbo:

- obsojen za kaznivo dejanje na zaporno kazen najmanj treh let,
- obsojen na zaporne kazni, katerih skupna dolžina presega pet let,
- po 25. juniju 1991 obsojen za kaznivo dejanje iz petnajstega ali šestnajstega poglavja Kazenskega zakona SFRJ (Uradni list SFRJ, št. 44/76, 34/84, 74/87, 57/89, 3/90 in 39/90), uperjeno zoper Republiko Slovenijo oziroma druge vrednote, ki jih v skladu z določbo prvega odstavka 4. člena ustavnega zakona za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije varuje kazenska zakonodaja Republike Slovenije, ne glede na to, kje je bilo to dejanje storjeno, ali
- obsojen za kaznivo dejanje iz triintridesetega, štiriintridesetega ali petintridesetega poglavja Kazenskega zakonika Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 63/94, 70/94 in 23/99).

Pri odločanju na podlagi prejšnjega odstavka ministrstvo upošteva dolžino prebivanja tujca v državi, njegove osebne, družinske, gospodarske, socialne in druge vezi, ki ga vežejo na Republiko Slovenijo ter posledice, ki bi jih za tujca povzročila zavrnitev izdaje dovoljenja za stalno prebivanje

4. člen

Na podlagi dejstev in okoliščin ugotovljenih v postopku, lahko ministrstvo izda odločbo brez poprejšnjega zaslišanja stranke, če oceni, da zaslišanje stranke ne bi spremenilo stanja stvari.

5. člen

Če postopka ni mogoče končati brez sodelovanja stranke, se njen molk šteje za umik prošnje, če, kljub v opozorilu ministrstva postavljenem roku, ne opravi dejanja, potrebnega za nadaljevanje ali dokončanje postopka.

6. člen

Ministrstvo tujcu, ki je zaprosil za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje po zakonu o tujcih, pa o njegovi prošnji še ni bilo dokončno odločeno, izda dovoljenje za stalno prebivanje po tem zakonu, če je to zanj ugodnejše.

7. člen

Zaradi zagotovitve podatkov o tujcih ter o izdanih odločbah in sklepih vodi ministrstvo evidenci o:

- prejetih prošnjah,
- izdanih dovoljenjih za stalno prebivanje, odločbah in sklepih.

Evidenco o prejetih prošnjah vodijo tudi upravne enote.

Evidence vsebujejo naslednje osebne in druge podatke:

1. priimek in ime;
2. EMŠO;
3. priimek pred sklenitvijo zakonske zveze;

4. spol;
5. rojstni datum (dan, mesec, leto);
6. rojstni kraj (država, kraj);
7. državljanstvo;
8. poklic;
9. kraj, ulico in hišno številko stalnega ali začasnega prebivališča oziroma kraja prebivanja v Republiki Sloveniji na dan 23. decembra 1990 oziroma 25. junija 1991;
10. kraj, ulico in hišno številko sedanjega prebivališča ali kraja prebivanja;
11. datum prihoda na območje Republike Slovenije;
12. dokazila o dejanskem neprekinjenem prebivanju;
13. vrsto in številko dokumenta o istovetnosti, datum izdaje, njegova veljavnost in organ, ki ga je izdal;
14. datum vložitve prošnje in izdaje potrdila;
15. datum in številko izdaje odločbe ali sklepa in datum vročitve.

Evidence iz tega člena se povezujejo z evidencami, določenimi z zakonom o tujcih.

Za druga vprašanja, ki se nanašajo na varstvo, uporabo, posredovanje in hrambo osebnih podatkov, se smiselno uporabljajo določbe zakona o tujcih.